

Information om rödlistade kärlväxter

Kattmynta

Nepeta cataria

Kattmynta finns på den svenska rödlistan över hotade arter och är placerad i kategorin starkt hotad (EN). Den är även fridlyst.

Kattmynta är en stålig flerårig ört som tillhör familjen kransblommiga växter. Stjälken är grenad och 20–100 cm hög, oftast utgår 3–4 stjälkar från basen av plantan. Bladen är spetsiga med sågad kant och hjärtlik bas. Hela växten är grått filthårig. Blommorna sitter samlade i kransar i toppen av grenarna och stjälken. Kronan är 7–10 mm lång och tvåläppig. Blomfärgen är vit med röda prickar. Ståndarknapparna är violetta. Arten blommar i juli–september månad. De enskilda plantorna blir sällan mer än 3–4 år gamla.

Hela växten är aromatisk. Vissa bestånd doftar mynta medan andra doftar citronmeliss. Det svenska namnet är välfunnet. Arten har en stark lockelse på katter som både äter av den och gnider in sig med den doftande örten. Artnamnet *cataria* kommer av latinets *catus*, som betyder just katt.

Rödlistan

Den svenska rödlistan upprättas av Art-Databanken och fastställs av Naturvårdsverket. Listan uppdateras vart femte år. I rödlistan klassificeras växter och djur i olika hotkategorier beroende på hur stor risken är att arten ska försvinna ur landet.

Rödlistans kategorier:

RE – Försvunnen

CR – Akut hotad

EN – Starkt hotad

VU – Stårbar

NT – Missgynnad

DD – Kunskapsbrist

Foto: Åke Svensson

Kattmynta

kom till Sverige troligen redan under medeltiden då den infördes av munkar som medicinalväxt. Den hade rykte om sig att vara milt rogivande.

Arten förekommer idag främst i olika gårdsmiljöer och förefaller gynnas av hög näringstillgång. Den uppträder exempelvis vid ladugårdar och i hönsgrårdar. Arten föredrar växtplatser som är soliga och fria från annan växtlighet. Den kan också uppträda på jordhögar av tippat trädgårdsmaterial vid exempelvis avfallsanläggningar.

Kattmynta har många gamla lokaler från södra Sverige upp till Mälardalen. Enstaka gamla fynd finns också från Norrland. Idag har arten få aktuella lokaler, från Skåne i söder till Gästrikland. På många av sina lokaler är arten tillfällig. Men undantag finns! I östra Småland vid Kalmar slott har kattmynta funnits sedan 1887. Ännu idag kan botanister glädja sig åt den rara arten som växer vid vallgravsmurarna. I övriga Norden är arten också sällsynt.

Kattmynta är liksom många andra hotade arter konkurrenssvag. Den föredrar varma växtplatser med bar, näringsrik jord. Fruktställningen är ofta god men fröna har kort livstid i jorden och låg grobarhet. Jordbrukare och husägare som har kattmynta på sina marker bör upplysas om den rara växten så att de inte av oförstånd rensar bort den.

Kattmynta förekommer i övriga Norden i södra Norge (enstaka lokaler), medan fler lokaler är noterade från Danmark och södra Finland.

Om du vill läsa mer om kattmynta eller om floraövervakning kan du besöka följande hemsidor:

Svenska Botaniska Föreningen:
www.sbf.c.se

ArtDatabanken:
www.artdata.slu.se

Naturvårdsverket:
www.naturvardsverket.se

Länsstyrelserna:
www.lst.se

Floraövervakning

Sveriges miljömål slår fast att alla arter ska förekomma i livskraftiga bestånd. Att kartlägga förekomsten av hotade växter är en viktig del i arbetet med att bevara arter och biologisk mångfald.

Projekt Floraväktarna är ett nätverk av växt- och naturintresserade personer som besöker de hotade arternas växtplatser för att räkna antalet plantor, upptäcka eventuella förändringar eller andra oroande faktorer. Floraväktarnas rapporter ligger till grund för en del av miljöövervakningen

och floravårdsarbetet i landet.

Andra viktiga delar i bevarandearbetet är nätverket Natura 2000 och arbetet kring åtgärdsprogrammen.

Naturvårdsverket har gett länsstyrelserna i uppdrag att ta fram åtgärdsprogram för ett antal hotade kärlväxter som inte klarar att överleva utan särskilda åtgärder. Programmen är inte formellt bindande men syftar till att vara vägledande för arbetet med att bevara dessa arter i landet.

Natura 2000 är ett nätverk av EU:s mest

skyddsvärda naturområden. Natura 2000-områden finns i alla medlemsländer och ska hejda utrotningen av arter och livsmiljöer. Ett fyrtiotal av Sveriges kärlväxter ingår i nätverket.

Vill du veta mer om floraövervakning eller informera om någon lokal för kattmynta hör gärna av dig till margareta.edqvist@telia.com som är samordnare för Floraväktarna.

Vill du diskutera kring skötsel eller åtgärder för en specifik lokal kontakta din länsstyrelse.

Svenska Botaniska Föreningen
ArtDatabanken